

Melissa Voihke

Seksikohtauksen käsikirjoittaminen kotimaisessa elokuvassa

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Medianomi

Elokuvan ja television tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

15.5.2024

Tiivistelmä

Tekijä(t):	Melissa Voihke
Otsikko:	Seksikohtauksen käsikirjoittaminen kotimaisessa elokuvassa
Sivumäärä:	34 sivua
Aika:	15.5.2024
Tutkinto:	Medianomi
Tutkinto-ohjelma:	Elokuvan ja television tutkinto-ohjelma
Suuntautumisvaihtoehto:	Käsikirjoittaminen
Ohjaaja(t):	lehtori Taku Kaskela

Opinnäytetyön aihe on seksikohtauksen käsikirjoittaminen kotimaisessa elokuvassa. Opinnäytetyössä tutkittiin, mistä koostuu seksikohtauksen tekeminen ja kuinka näyttelijöiden työskentelyä ja turvallisuutta voidaan parantaa. Opinnäytetyössä pohditaan hyvän seksikohtauksen elementtejä myös katsojan näkökulmasta. Tutkimuskysymys on: voidaanko kuvausympäristön turvallisuutta parantaa jo käsikirjoitusvaiheessa?

Johanna Vuoksenmaan ja Hannaleena Haurun haastatteluista saatiin selville, että seksikohtausten käsikirjoittaminen ja läpiajattelu huolellisesti parantaa kaikkien työryhmäläisten työskentelyä. Opinnäytteessä on elokuva-analyysia, joka antaa konkreettisia esimerkkejä seksin harrastamiseen liittyvään sanastoon. Opinnäytetyö on suunnattu kirjoittajille ja elokuva-alan tekijöille, jotka kaipaavat inspiraatiota ja käytännön ohjeita sekä tietoa turvallisempien seksikohtausten tekemisestä.

Avainsanat: seksi, erotiikka, aikuisviihde, käsikirjoittaminen, elokuva-ala, intiimikoordinaattori

Abstract

Author(s): Melissa Voihke
Title: Writing Sex Scenes in Finnish Film
Number of Pages: 34 pages
Date: 15 May 2024

Degree: Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme: Film and Television
Specialisation option: Screenwriting
Instructor: Taku Kaskela, Senior Lecturer

This thesis examines writing sex scenes in Finnish film. The purpose was to study what makes a good sex scene and how to increase safety of the actors while filming them.

Data for this thesis was gathered by interviewing two industry professionals, the director-screenwriters Johanna Vuoksenmaa and Hannaleena Hauru. In addition to that, movie scripts and their equivalents on the screen were examined.

The results of the study pointed out that it is important to write sex scenes in a precise and diverse way. This thesis can be useful to filmmakers who want more inspiration and practical tips for making sex scenes.

Keywords: sex, erotica, adult entertainment, screenwriting, film industry, intimacy coordinator

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Seksi ja elokuva	2
2.1	Alan miesvaltainen historia ja miehinen katse	2
2.2	Vallan väärinkäyttö	4
2.3	Me too ja sen vaikutukset	6
2.4	Intiimikoordinaattorit tuotantojen avuksi	6
2.5	Turvallinen tila ja sen merkitys	8
2.6	Seksi ja sukupuoli kameran edessä	8
3	Seksikohtauksen tekeminen	12
3.1	Seksikohtauksen ohjaaminen	13
3.2	Seksikohtauksen käsikirjoittaminen	16
3.3	Seksikohtauksen kuvaaminen	20
3.4	Seksikohtausten tekemisen keskeisiä käsitteitä	22
4	Elokuva-analyysi	23
4.1	Käpy selän alla 1966 – Suomifilmin ensimmäinen seksikohu	24
4.2	Levottomat 2000 – Pelkkää panemista	25
4.3	21 tapaa pilata avioliitto 2013 – Heterouden ytimessä	26
4.4	Koirat eivät käytä housuja 2019 – Suostumuksellista väkivaltaa	27
4.5	Fucking with Nobody 2020 – Puhutaan panemisesta	28
4.6	Neljä pientä aikuista 2023 – Polyamorista panemista	30
5	Yhteenveto	31
	Lähteet	32

1 Johdanto

Opinnäytteeni aihe on seksikohtauksen käsikirjoittaminen kotimaisessa elokuvassa. Tutkimuskysymykseni on, voiko näyttelijöiden ja setin turvallisuutta lisätä kuvausympäristössä jo käsikirjoitusvaiheessa. Lisäksi tarkastelen intiimikoordinaattorin työtä ja sen vaikutusta seksikohtausten kuvaamiseen tuotantotilanteissa. Haluan opinnäytteessäni havainnollistaa käsikirjoittajille ja muille elokuva-alan ammattilaisille turvallisemman seksikohtauksen käsikirjoittamista ja tekemistä.

Opinnäytetyöni tavoitteena on tukea konkreettisin keinoin ajatustani käsikirjoittajan merkityksestä elokuvan seksikohtauksen luomisessa. Aihe kiinnostaa minua siksi, että olen ohjannut ja käsikirjoittanut aikuisviihdettä ja näen yhtäläisyyksiä aikuisviihteen ja draaman seksikohtausten tekemisen välillä. Sen lisäksi olen työssäni kirjoittavana toimittajana erikoistunut seksiaiheisiin.

Tämä opinnäytetyö on tärkeä tehdä siksi, että näyttelijöiden työtehtävien selkeyttäminen ja parantaminen seksikohtauksissa voisi säästää rahaa ja aikaa tuotantobudjetissa. Käsikirjoituksen olisi hyvä sisältää jo spesifejä ohjeita seksin harrastamiseen, kuten haluttuja akteja, jotta näyttelijän ei tarvitse improvisoida tai ottaa inspiraatiota omasta seksielämästään. Tarkasti kirjoittaminen lisää turvallisuutta kuvaustilanteessa. Väitän, että seksikohtauksen huolellinen käsikirjoittaminen ja suunnittelu voi joissain tilanteissa vähentää tarvetta intiimikoordinaattorille.

Tutustuin tätä opinnäytetyötä varten aihetta käsitteleviin teksteihin, tarkastelin kotimaisia seksi- tai eroottisia kohtauksia sisältäviä elokuvia usealta vuosikymmeneltä ja tutkin niiden alkuperäiskäsikirjoituksia analyysini tueksi. Haastattelin opinnäytetyötäni varten Johanna Vuoksenmaata ja Hannaleena Haurua, jotka ovat molemmat sekä ohjanneet että käsikirjoittaneet seksikohtauksia.

2 Seksi ja elokuva

Seksiä on ollut elokuvissa aina. Tyyli ja kuvakulmat vaihtelevat, mutta miehen ja naisen välinen seksuaalinen toiminta on aina kiinnostanut aiheena elokuvan tekijöitä ja niiden katsojia. Seksistä ja seksuaalisuudesta uskalletaan nykypäivänä puhua ylipäätänsä enemmän, joten se on osaltaan lisännyt aiheen käsittelyä ammattimaisemmin elokuva-alalla.

Seksin harrastamisen lisäksi ihmisen perustarpeet, kuten syöminen, nukkuminen ja vessassa käynti, ovat luonnollisia asioita. Kolmea viimeistä ei kuitenkaan kuvata elokuvissa ilman juonen kannalta oleellista tarvetta, koska se ei ole kiinnostavaa.

Näyttelijä Minna Suuronen sanoittaa asian Yleisradion haastattelussa niin, että niin kauan kuin ihmisiä on maan päällä, he harrastavat seksiä. Näyttelijät esittävät ihmisten elämää ja tarinoita, eikä seksikohtausten näyttämistä siksi voi välttää. (Hannonen 2018.)

Elokuvan historia on pitkälti miesvaltaista, ja vasta viime vuosikymmeninä tasa-arvoon on ryhdytty kiinnittämään huomiota. Elokuvan miesvaltainen historia on vaikuttanut sen kerrontaan vahvasti. Naisia tarkastellaan ja asetellaan kuvaan miehisen linssin läpi. Miesnäkökulma ja ohjaajan lähtökohtainen valta-asetelma kuvauksissa on asettanut naisnäyttelijöitä epämukaviin tilanteisiin, esimerkiksi jos seksikohtauksia ei ole joko suunniteltu kunnolla tai näyttelijä ei ole uskaltanut kieltäytyä ohjaajan ehdotuksista.

2.1 Alan miesvaltainen historia ja miehinen katse

Elokuva-ala on alusta asti ollut hyvin miesvaltainen tekijöiden puolelta. Miehet ovat valtaosin ohjanneet, käsikirjoittaneet ja tuottaneet elokuvia yli sata vuotta. Tästä johtuen voidaan sanoa, että elokuvat ovat miesten elokuvia ja esimerkiksi seksikohtaukset ovat miesten näkökulmasta kirjoitettuja ja kuvattuja. Sama

pätee myös aikuisviihteessä, että vasta kun naistekijät ovat yleistyneet alalla, on kuvasto monipuolistunut.

Feministisen elokuvateorian luoja Laura Mulveyn male gaze -teoria eli miehinen katse tarkoittaa sitä, että elokuvissa naiset nähdään lähes poikkeuksetta heteromiehen silmin ja näkökulmasta niin, että mies on aktiivinen subjekti ja nainen passiivinen objekti. Mulvey on esittänyt artikkelissaan *Visual Pleasure and Narrative Cinema*, että elokuvan tekemisen tasa-arvo ei löydy pelkästään lisäämällä naishahmoja miesten rinnalle vaan sitä kautta, miten hahmot esitetään. Male gaze ei tarkoita ainoastaan seksuaalista esineellistämistä vaan ylipäätään elokuvan kuvakerronnallista keinoja, joilla määritellään kohtauksen tekijä ja kohde. (Mulvey 1985.)

Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteivätkö miehet voisi tehdä elokuvia ja seksikohtauksia ilman miehistä katsetta, mutta se vaatii aktiivista opettelua ja toimenpiteitä ja ennen kaikkea oman näkökulman ymmärtämistä ja myöntämistä. Myös nainen voi kuvata miehisellä katseella, johtuen siitä että olemme tottuneet tekemään niin elokuvan miehisen historian vaikutuksesta. Kun alamme elokuvan tekijöinä tarkastelemaan seksuaalisuutta ja seksiä monipuolisemmin ja mielikuvituksellisemmin kuin heteroyhdyntänä sekä paljaina rintoina, alamme myös tekemään kiinnostavampia ja kerronnan kannalta oleellisempia seksikohtauksia.

Hannaleena Hauru (2024) sanoo, että koko teema alastomuudesta ja esineellistämisestä liittyy näyttelijän kehoon. Siksi hänen mielestään keskustelun täytyy lähteä siitä, että jokaisella näyttelijällä on itsemääräämisoikeus omaan kehoonsa. Hauru leikkasi itse *Metatitanic-* ja *Fucking with Nobody* -elokuvansa, jotka hän myös käsikirjoitti ja ohjasi, ja joissa hän myös näytteli. Hauru kertoo olleensa kontrollissa final cutiin asti siitä, mitä omasta kehosta päätyy valkokankaalle. Hän ei pystynyt kuvauksissa täysin päättämään, mitä kuvaajat olivat kuvanneet, mutta leikkausvaiheessa hänellä oli täysi valta. Hauru kertoo, että tulevassa *Parvet*-elokuvassaan kaikki keskeiset näyttelijät hyväksyivät elokuvan final cutin. Hän halusi soveltaa omaa

hyvää kokemustaan näyttelijänä, ettei valkokankaalle päädy mitään, mitä näyttelijä ei halua. Työtapa ei ollut niin työläs kuin voisi olettaa. Hauru kertoo, että kaikki sessiot näyttelijöiden kanssa autoivat häntä myös leikkaajana. He tekivät yhteistyötä, eikä hän siis vain hyväksyttänyt näyttelijöillä kohtauksia. Haurun työtavat ja metodit ovat innovatiivisia. Hän sanoo kuitenkin, että ei tiedä sopivatko ne kaikille tekijöille, mutta haluaa ehdottaa uusia tapoja ja kannustaa kokeilemaan niitä. (Hauru 2024.)

Hannaleena Hauru kertoo, että näytellessään omassa Metatitanic-elokuvassaan hän valitsi tarkoituksella itselleen rintavia mekkoja, jotka näyttävät paljasta pintaa. Se oli hänen oma tietoinen valintansa. Hauru kertoo tutkineensa Titanicin naispääosa Kate Winsletin pukusuunnittelua ja siinä Winsletillä oli samantyyllisiä ”tissimekkoja”. Hauru suunnitteli omat pukunsa näistä inspiroituen. Syy puvustukseen oli täysin esteettinen. (Hauru 2024.)

2.2 Vallan väärinkäyttö

Valta-aseman väärinkäyttö voi johtua tietämättömyydestä, ajattelelemattomuudesta ja omien etuoikeuksien tunnistamattomuudesta. Sen taustalla on vain harvoin halu satuttaa toista. Miesohjaaja tai -näyttelijä ei välttämättä ole koskaan kokenut seksuaalista häirintää tai joutunut raiskatuksi, joten hänen on vaikea ottaa automaattisesti huomioon näiden vaikutusta kohtaukseen tai näyttelijän kokemukseen siitä.

Naisiin voi kohdistua väkivaltaa jokaisella elämän osa-alueella perheestä työpaikalle, emmekä voi tietää esimerkiksi yksittäisten esiintyjien taustaa ja kokemuksia. Tästä syystä seksikohtausten tekeminen voi olla näyttelijälle erityisen raskasta, ja raiskauskohtaukset ovat lähtökohtaisestikin haastavia ilman omaa henkilökohtaista kokemustaustaa.

Suomessa naisista joka kolmas on kokenut väkivaltaa parisuhteessaan, ja yli puolet naisista on kokenut väkivaltaa jollain tavoin elämänsä aikana (Tilastokeskus 2023). Tämän takia seksikohtausten erityinen suunnittelu ja

läpiajattelu on tarpeellista. Kaikkien näyttelijöiden, mutta intiimikohtauksissa erityisesti naisnäyttelijän, hyvinvoinnin ja turvallisuudentunteen takaaminen on tärkeä osa onnistunutta tuotantoa. Keskustelemalla ja sopimalla erityisen tarkkaan etukäteen seksikohtauksista voi työntekijöiden työskentelyä helpottaa huomattavasti.

Näyttelijä Pamela Tola kertoo Yleisradion haastattelussa, että traumatisoitui vuonna 2005 ensi-iltansa saaneen Paha maa -elokuvan kuvauksien takia. Tolan mukaan elokuvan ohjaaja Aku Louhimies keksi kesken kuvausten raiskauskohtauksen, joka toteutettiin. Kyseinen kohtaus on elokuvan lopullisessa versiossa mukana. (Rigatelli 2018.)

Miesnäyttelijät Mikko Leppilampi ja Jasper Pääkkönen kertovat Iltalehden haastattelussa, että Louhimiehen ohjaustapa on maaninen ja rankka (Hopi 2018). "En myöskään satuttanut Pamelaa kohtauksessa, vaikka hän niin väittää. Kohtaus ei ollut väkivaltainen ja olimme siinä täysissä pukeissa ulkovaatteissa. Pamela myöskin väittää, että elimeni koski häneen kohtauksen aikana — se ei pidä paikkaansa." Pääkkönen sanoo kokevansa itsekin seksikohtausten tekemisen ahdistavana. Hän kertoo ymmärtävänsä Tolaa siinä, että tuollaisten tekeminen tuntuu pahalta. (Hopi 2018.)

Jasper Pääkkösen hahmoa myös penetroidaan Paha maa -elokuvassa takaapäin mieshahmon toimesta ja Pääkkönen kertoo Iltalehdelle kokeneensa kohtauksen tekemisen ahdistavaksi. Pääkkönen kertoo haastattelussa myös, että ei omasta mielestään satuttanut Tolaa spontaania raiskauskohtausta tehdessään. (Hopi 2018.) Pamela Tola lopetti näyttelemisen joksikin aikaa ahdistuksen ja stressin vuoksi vuoden 2005 jälkeen (Juntto 2018).

Luotettava ja ammattitaitoinen ohjaaja ei halua asettaa näyttelijöitä tahallaan tilanteeseen, missä heillä ei ole turvallinen tai hyvä olla. Joskus on parempi ylimitoittaa turvallisuusaspektit kuin vähentää niitä.

2.3 Me too ja sen vaikutukset

Me too eli globaali keskustelu naisten kokemasta seksuaalisesta väkivallasta ja ahdistelusta alkoi vuonna 2017, kun The New York Times julkaisi laajan artikkelin elokuvatuottaja Harvey Weinsteinia koskevista häirintäsyytöksistä. Sosiaalisessa mediassa syntyi ilmiö, jossa naiset jakoivat kokemuksiaan aihetunnisteella #metoo. Weinsteinin lisäksi muitakin tunnettuja ja vaikutusvaltaisia elokuva-alan henkilöitä Yhdysvalloissa nimettiin vallan väärinkäyttäjiksi. (Kerola 2018.)

Suomen #metoo-kampanjan aloitti ohjaaja-näyttelijä Heidi Lindén, joka purki turhautumisensa elokuva-alan metoo-kampanjasta myös kirjaksi. Lindén keräsi naisten kokemuksia seksuaalisesta ahdistelusta elokuvaohjauksen lopputyötään varten vuonna 2015. Suomalaisissa valtamedioissa on uutisoitu esimerkiksi elokuvaohjaajien Lauri Törhösen ja Aku Louhimiehen väitetyistä väärinkäytöksistä naisnäyttelijöitä kohtaan. (Parkkinen 2018.)

Vasta #Metoon jälkeen on tehty laajoja selvityksiä elokuva-alalla tapahtuvasta häirinnästä ja sen myötä alettu kiinnittämään huomiota vallankäyttöön, kuvausympäristön turvallisuuteen ja näyttelijöiden henkiseen hyvinvointiin. Kaiken tämän jälkeen on alettu myös konkreettisesti parantamaan seksikohtauksien turvallisuutta ja tekemistä. (Hurskainen 2021.)

2.4 Intiimikoordinaattorit tuotantojen avuksi

Intiimikoordinaattoria kutsutaan myös läheisyyskoreografiksi. Käytän tässä opinnäytteessä sanaa intiimikoordinaattori siitä syystä, että sana intiimi on mielestäni sopivampi seksikohtauksen yhteydessä kuin läheisyys.

Vuonna 2020 Suomen Elokuvasäätiö julkaisi Saara Kotkaniemen laatiman ohjeistuksen intiimikohtausten tekemiseen kameratyöskentelyssä, jossa suositellaan intiimikoordinaattorien käyttöä alalla lisättävän. Ohjeistuksessa sanotaan, että kaikesta pitää pystyä puhumaan hyvissä ajoin etukäteen, vaikka

seksi ja seksuaalisuus voivat tuntua vaikeilta keskustelun aiheilta. (Kotkaniemi 2020, 6.)

Intiimikoordinaattorin tehtävä on luoda läsnäolollaan turvallinen tila settiin, jotta näyttelijät voivat tarvittaessa tulla kertomaan hänelle, jos jokin ei mene suunnitellusti tai on muuten vaan paha olla. Intiimikoordinaattori on paikalla kuvauksissa ja mahdollisesti keskustelee näyttelijöiden ja muiden oleellisten työntekijöiden kanssa etukäteen mitä ollaan tekemässä. Intiimikoordinaattori hankkii tarvittavat suojat ja muut työvälineet. (Kotkaniemi 2020, 6.)

Elokuvaohjaaja Selma Vilhunen kirjoittaa vuonna 2023 julkaistussa Yleisradion kolumnissaan, että ohjaajan on välillä vaikea huomata valta-asemaansa, ja näkee siksi intiimikoordinaattorin läsnäolon hyvänä asiana. Vilhunen itse purkaa seksikohtausten tekemisen pieniin osiin, jolloin päätöksenteon prosessit tulevat enemmän näkyviksi. Näyttelijöiden kyky vaikuttaa itseään koskeviin päätöksiin on paremmin turvattu, kun intiimikoordinaattori on heidän tavoitettavissaan koko tuotannon ajan. Vilhunen jatkaa, että hänen tuotannoissaan näyttelijöiden kanssa käydään läpi henkilökohtaiset rajat, ennen kuin kukaan koskettaa ketään. Hänestä tuntuu hurjalta ajatella, että viime vuosiin asti seksikohtaukset on tehty kokonaan ilman erityistä tukea. Tarvittiin #metoo ja monien näyttelijöiden aktiivista kampanjointia, jotta intiimikoordinaattorin käytöstä on tulossa vähitellen alan vakituinen käytäntö. (Vilhunen 2023.)

Suomessa ei vielä ole tarjolla intiimikoordinaattorin koulutusta, mutta esimerkiksi Yhdysvalloissa ja Isossa-Britanniassa koulutus on jo vakiintunutta. Vuonna 2023 järjestettiin myös ensimmäinen yhteispohjoismainen koulutus, jossa oli myös suomalaisia osallistujia. Kotimaisissa tuotannoissa työskenteleviä intiimikoordinaattoreita on arviolta alle kymmenen. Ihmisten taustat ja koulutustaso vaihtelevat, mutta tietävästi he ovat työskennelleet elokuva-alalla aiemmin erilaisissa tehtävissä.

2.5 Turvallinen tila ja sen merkitys

Turvallisen tilan periaatteilla on pitkä historia. Erityisesti feministisissä, antirasistisissa ja LGBTI-piireissä vain tietyille vähemmistöille tarkoitettut keskustelu- ja toimintatilat ovat olleet vakiintunut käytäntö esimerkiksi Ranskassa jo 1970-luvulta lähtien. Vaikka turvalliset tilat ovat käytäntönä vanha, on siitä käytävä julkinen keskustelu melko uusi asia. Aihetta tulisi käsitellä myös historiallisesti oikein, jotta valta-asetat tulevat näkyville eikä väärinkäsityksiä synny enempää. (Amzil 2017.)

Me toon myötä myös cis-naiset ovat kokeneet tarvetta turvallisemman tilan ohjeistuksille. Turvallisempien tilojen käytänteet ovat levinneet vain mustien ja queer-ihmisten tiloista Suomessa lähes kaikkiin työpaikkoihin, julkisiin tapahtumiin ja muihin elämän osa-alueisiin. Suomen YK-liiton verkkosivustolta löytyvät seuraavat turvallisen tilan periaatteet: kunnioita, älä pilkkaa, älä tee oletuksia, anna tilaa, kuuntele, opi ja pyydä anteeksi. (Suomen YK-liitto i.a.)

Yhä useammat tuotantoyhtiöt vaativat työntekijöitä allekirjoittamaan turvalliseen tilaan tai kiusaamiseen liittyviä sitoumuksia sopimuksenteon yhteydessä. Turvallisuuden tunteeseen ei voi aina ulkopuolelta vaikuttaa, koska ihmiset kokevat asioita eri tavoilla ja kaikilla on omanlaisensa historia. Pyrkimys on kuitenkin se, että asioista pystytään keskustelemaan ja mahdolliset ongelmat ratkotaan asiallisesti.

2.6 Seksi ja sukupuoli kameran edessä

Seksikohtaukset on usein kuvattu miesnäkökulmasta, koska elokuvia ovat pääosin tehneet miehet. Kamera käytännössä nuolee naisen vartaloa, katsoo sitä ylhäältä alas ja mittaillee sitä. Nainen on tässä suhteessa seksikohtausten objekti, jota kamera esineellistää tällä kuvaustavalla.

On tärkeää tunnistaa valtasuhteet ja se, kuka seksikohtauksia tekee ja kirjoittaa ja minkälaisella linssillä. Erittäin miehisestä katseesta nostan esimerkiksi Oppenheimer-elokuvan (USA, 2023). Elokevassa on päähenkilön

heteroseksuaalinen seksikohtaus salaisen rakastajan kanssa, jossa korostetaan naisen paljaita rintoja. Nainen on miespäähenkilön objekti, jonka ainoa tehtävä on näyttää hyvältä, olla hiljaa ja tukea ainoastaan mieshahmon tarinaa elokuvassa.

Seksikohtauksen tulisi tukea tarinaa ja siinä olevien osapuolten tai yksilön henkilöahmoa ja sen kehitystä. Esimerkiksi parisuhteen kiintymyssuhdetta tai sen puutetta voidaan tarinassa vähentää ja tehostaa sängyn puolella. Hahmo voi olla sinkku ja harrastaa seksiä yksin tai muiden kanssa. Pariskunta voi olla etääntynyt toisistaan ja seksielämää ei ole. Pariskunnan seksielämä voi myös kertoa luottamuksesta ja kunnioituksesta toisiaan kohtaan. Hahmon toiminta sängyssä voi vahvistaa henkilöahmoa, joka osaa kommunikoida ja kertoa tarpeistaan sängyn ulkopuolella. Käsikirjoittaja voi pohtia, onko hahmo queer, hetero, trans, homo, poly, mono, bi tai a ja miten se näkyy hahmon seksuaalisessa käyttäytymisessä tai hahmossa ylipäätensä.

Menestyneen eroottisen kirjasarjan Fifty Shades of Grey'n elokuvaversiot saivat valtavan hyvin lipputuloja, mutta se johtuu todennäköisesti siitä, että elokuvan fanit ja kohderyhmä tiesivät sen etukäteen sisältävän paljon seksiä ja erotiikkaa.

Vuonna 2023 julkaistussa Barbie-elokuvassa päänäyttelijä Margot Robbin jalat nähdään yli kaksikymmentä kertaa. Jo trailerissa nähdyt Robbin paljaat jalat ikonisessa Barbien kenkä -asennossa saivat internetin jalkafetisistiyhteisön villiksi, ja Robbin jaloille on olemassa nykyään oma Wikifeet-sivu. Robbie kertoo olevansa otettu jalkojensa saamasta huomiosta. (Hobbs 2023.)

Ei ole ainoastaan tekijöiden päätettävissä, mikä nähdään eroottisena ja seksikkäänä. Barbie-elokuvan on ohjannut ja käsikirjoittanut nainen. Yleisö toimii merkittävässä roolissa seksikohtausten suhteen. Joillekuille ne ovat häpeällistä ja noloa katsottavaa, ja katsojalle voi tulla epämiellyttävä olo elokuvaa katsoessa. Joillekuille elokuvien seksikohtaukset voivat toimia viihdykkeenä ja jopa kiihottavana, jos elokuvaa katsoo esimerkiksi yksin kotona. Perinteisesti kaikkea eroottista sisältöä kulutetaan yksin, ja sen vuoksi elokuvateatterissa

ihmiset voivat nolostua seksikohtauksista. Ihmisen seksuaalisuus on hyvin monimuotoinen ja se, mikä on kiihottavaa ja eroottista, riippuu täysin vastaanottajasta.

Hyvän seksikohtauksen määritelmä riippuu paljon siitä, keneltä asiasta kysyy. Asiaa voi pohtia esimerkiksi käsikirjoittajan, kuvaajan, ohjaajan, näyttelijän, katsojan, intiimikoordinaattorin tai tuottajan näkökulmasta. Ohjaajan mielestä onnistunut seksikohtaus liittyy paljon varmasti kokonaisuuteen ja siihen, että kaikki on mennyt niin kuin pitää ja suunnitelmien mukaan. Jos elokuvan seksikohtauksen on tarkoitus kiihottaa ja olla visuaalisesti miellyttävä, se voi miellyttää katsojaa, mutta ei näyttelijää. Hyvä seksikohtaus ei siis välttämättä ole aina kiinnostava tai kiihottava, vaan se voi olla myös taiteellisesti näyttävää tai tunteita herättävää. Seksikohtaus voi olla kuumaa ja kiihkeää panemista tai sitten siitä puhumista, viettelyä ja flirttailua. Skaala on laaja. Seksikohtauksessa voidaan nähdä monenlaisia tunteita, kuten intohimoa, iloa, surua, hellyyttä ja vihaa, oikeastaan mitä vaan.

Hannaleena Hauru (2024) kertoo, että katsojan näkökulmasta hyvä seksikohtaus välittää tunnetta. Hauru on tekijänä tunnettu siitä, että hänelle elokuva on väline, jolla välitetään tunteita pienellä tai isolla kankaalla. Hänelle tekijänä seksi hyvä työkalu välittää ihmisten välisyyttä tai mitä tahansa kommunikaatiota. Seksi mahdollistaa kehollisen kommunikaation näyttämisen ja sen, mitä sillä hahmosta kerrotaan. Hänelle seksi on erittäin hyvä elokuvallinen kerrontaväline. (Hauru 2024.)

Vuoksenmaan (2024) mielestä hyvä seksikohtaus katsojan näkökulmasta välittää sen tunteen, jota sillä on haluttu välittää. Hän sanoo, että se mitä seksillä tarinan kannalta kannetaan ja kuljetetaan, vaihtelee ja on aina erilaista. Vuoksemaa sanoo, että hyvä seksikohtaus täyttää tehtävänsä. ”Jos sen pitää esimerkiksi synnyttää mielikuva siitä, että nämä ihmiset kuuluvat yhteen ja se onnistuu sen tekemään, niin silloin se on hyvä seksikohtaus. Toisaalta se on hyvä seksikohtaus, jos sen pitää synnyttää mielikuva, että pitääkää nämä ihmiset

kaukana toisistaan”. Hyvä seksikohtaus onnistuu näin täyttämään tehtävänsä tarinankerronnan kannalta. (Vuoksenmaa 2024.)

Seksin ja alastomuuden näyttämiseen elokuvassa vaikuttavat myös ikäraja ja maakohtaiset rajoitukset tai muut siveellisyyteen liittyvät kulttuuriset seikat ja lait. Alastomuus ja rohkeat seksikohtaukset eivät välttämättä lisää elokuvan myyntiä, joskus ne saattavat myös karkottaa katsojat.

Aikuisviihteen eli pornon historia on tavallaan myös elokuvan historiaa, ja sitä kannattaisi opettaa elokuva-alan kouluissa edes jollain tasolla. Porno vaikuttaa siihen, miten me katsomme ja näemme ihmisiä elokuvassa. Pornon teemoihin liittyvä opetus voisi antaa monelle opiskelijalle tarpeellisia työkaluja ja näkökulmia seksikohtausten käsikirjoittamiseen.

Hannaleena Hauru vertailee elokuvien seksikohtauksia pornoon, jonka tarkoitus on kiihottaa. Elokuvakin voi kiihottaa, ja elokuvan välissä voi olla myös pornoa. Hän kertoo katsoneensa Mel Gibsonin elokuvan Tappava ase, ja hän oli unohtanut, että ”elokuvat oli ennen sellaisia”. Tappava ase on julkaistu 1987. Kyseinen elokuva alkaa kohtauksella, jossa todella nuori seksiä myyvä henkilö seisoo päihtyneenä pilvenpiirtäjän katolla, ennen kuin hyppää sieltä. Hänet on kuvattu todella eroottisesti toinen rinta paljaana ja se saattoi olla myös koko elokuvan avauskuva, Hauru muistelee elokuvan kulkua. Ensin kamera leijailee kaupungin yllä, menee pilvenpiirtäjän parvekkeen oven läpi ja kuvaa naista ylhäältä. (Hauru 2024.)

1990-luvulla internetporno ei ollut samalla tavalla saatavilla kuin viime vuosikymmeninä. Valkokangaselokuvalla oli siis joskus tarve ja tarkoitus antaa yleisölle kiihotusta. Hauru spekuloi, että ehkä samantyyppistä naisten representaatiota ei ole enää tarvetta ladata elokuviin. Myös Mel Gibson näytettiin samassa elokuvassa hyvärakenteisena, yläosattomana ja hikisenä. Hauru kertoo, ettei muista tietoisesti tehneensä kuvia ohjaajana tai kirjoittajana niin, että tarkoitus olisi kiihottaa katsojaa. Se saattaa olla sanaton tabu Suomessa. (Hauru 2024.)

3 Seksikohtauksen tekeminen

Seksikohtauksen tekeminen koostuu useasta eri osa-alueesta kuten sen käsikirjoittamisesta, harjoittelemisesta, näyttelemisestä, tuottamisesta, kuvaamisesta, äänittämisestä, ohjaamisesta sekä mahdollisesti intiimikoordinaattorin työskentelystä.

Kuvaajan sukupuolikin voi vaikuttaa kuvattavien oloon kuvaustilanteessa, mutta jokainen ammattitaitoinen kuvaaja osaa suhtautua tilanteeseen neutraalisti ja ammattimaisesti. Kuvaajan sukupuoli ja tausta voivat kuitenkin vaikuttaa siihen, millaisista kuvakulmista hän kuvaa seksikohtausta ja miten hän rajaa ihmiset kuvaan sukupuolesta riippumatta. Ohjaaja voi vaikuttaa tähän ohjeistamalla kuvaajaa, jos haetaan tietynlaista vaikutelmaa, kuten valta-aseman tai heterouden painottamista.

Seksikohtauksen tuotannollisiin erityispiirteisiin kuuluu esimerkiksi alastomuus, suljettu setti ja intiimikoordinaattorin läsnäolo. Intiimikoordinaattorin käyttö toki lisää tuotannon kuluja. Esimerkkejä 2020-luvulla ilmestyneistä suomalaisista elokuvista, joissa on käytetty intiimikoordinaattoria, ovat *Fucking with Nobody*, *Tytöt tytöt tytöt* ja *Villi leikki*.

Seuraavaksi käyn läpi haastattelemieni Johanna Vuoksenmaan ja Hannaleena Haurun ajatuksia liittyen seksikohtausten käsikirjoittamiseen ja ohjaamiseen. Hauru ja Vuoksenmaa edustavat eri sukupolvien elokuvatekijöitä. Hauru on syntynyt vuonna 1983 ja Vuoksenmaa 1965. Molemmat ovat ohjaaja-käsikirjoittajia, jotka työskentelevät pääosin omien tekstiensä pohjalta.

Johanna Vuoksenmaa sanoo, että töissä missä hän on sekä ohjaaja ja että käsikirjoittaja, hän paljastaa todella paljon itsestään. Huonosti tai vajaasti käsikirjoitettu seksikohtausta pakottaa näyttelijän helposti paljastamaan itsestään intiimejä asioita. Vuoksenmaa kertoo, että on aina ajatellut niin, että seksikohtausta tehdessään näyttelijän ei tarvitse antaa tai kertoa mitään omasta oikeasta seksuaalisuudestaan. Ei mitään siitä, millaisia orgasmeja hän oikeasti

saa tai mistä hän kiihottuu. Vuoksenmaa kuitenkin huomauttaa, että käsikirjottaja joutuu laittamaan itsensä alttiiksi seksikohtauksen tekemisessä ja toteuttamisessa. (Vuoksenmaa 2024.)

Hannaleena Hauru ajattelee, että seksikohtaukset pitää käsikirjoittaa mahdollisimman tarkasti. Hauru on ohjannut, näytellyt, käsikirjoittanut ja leikannut elokuviaan, joten hänellä on monipuolinen osaaminen ja näkökulma seksikohtauksien tekemiseen. Ohjaajana hän ajattelee, että kaikki kohtaukset lähtevät siitä, että ne neuvotellaan näyttelijän kanssa. (Hauru 2024.)

3.1 Seksikohtauksen ohjaaminen

Suomen elokuvasäätiön ohjeistuksessa intiimikohtauksen tekemiseen on ohjeita ohjaajille. Siinä sanotaan, että jos kirjoitat itse tai osallistut käsikirjoituksen laatimiseen, kirjoita intiimikohtaukset auki niin hyvin kuin mahdollista. Eli ei pelkästään, että he rakastelevat tai he harrastavat seksiä. Jos ohjaaja tekee toisen käsikirjoitusta, on hänen mietittävä itsensä kanssa konkreettisesti, mitä intiimikohtauksessa tapahtuu. (Kotkaniemi 2020, 14.) Seksikohtausta ohjatessa ja suunnitellessa täytyy ottaa useita seikkoja huomioon, jos haluaa, että kaikilla on turvallinen ja hyvä olla sekä töissä että töiden jälkeen. Hannaleena Hauru pyysi tulevassa ohjaamassaan tv-sarjassa käsikirjoittajalta, voisiko hän kirjoittaa seksikohtaukset mahdollisimman selkeästi, niin tarkasti kun vaan kykenee. Hauru kertoo lähtevänsä aina siitä, että kun käsikirjoitus esitellään näyttelijälle, niin se on käsikirjoittajan ehdotus. Sen jälkeen hän haluaa ohjaajana neuvotella intiimikoordinaattorin ja näyttelijän kanssa, onko tämä käsikirjoittajan visio toteutettavissa. Hauru pyrkii myös itse käsikirjoittajana siihen, että seksin kuvailu olisi mahdollisimman tarkkaa. Hauru kertoo, että ohjaamassaan *Fucking with Nobody*ssa on myös Lasse Poserin käsikirjoittamia kohtauksia, joissa Poser itse myös esiintyy. Hauru kertoo laskevansa elokuvassa olevan Berliinin klubifantasiakohtauksen intiimikohtaukseksi, vaikka siinä ei olekaan kahden ihmisen välistä seksiä. Siinä hänestä tuntui siltä, että hän on ohjaajana toisen taiteilijan tukena ja

toteuttamassa käsikirjoittajan visiota, jossa hän itse vieläpä näytteli. (Hauru 2024.)

Haurun mielestä näyttelijä täytyy aina valmistella ennen käsikirjoittamisen lukemista mahdollisista seksikohtauksista. Haurun tapana on sanoa näyttelijälle, että tämä on käsikirjoittajan ehdotus ja neuvottelemme, onko tämä tehtävissä sinun kanssasi. Hauru kertoo, että hänelle ei ole kertaakaan tullut sellaista tuotantoa, jossa olisi tarpeellista todella graafisen seksikohtauksen tekeminen. Hän kannustaa joka tapauksessa tekijän ja näyttelijän väliseen keskusteluun ja neuvotteluun. Näyttelijöiden hyvinvointi on tärkeintä. Hauru sanoo, että näyttelijöitä voi huomioida esimerkiksi kirjoittamalla kohtauksen alkuun huomautuksen, että kohtauksessa ei nähdä genitaaleja. (Hauru 2024.)

Hannaleena Hauru kertoo, että kuvakäsikirjoitustyöskentely on äärimmäisen hyvä työkalu seksikohtauksissa. Hän on myös miettinyt demokuvausten mahdollisuutta, varsinkin ei-ammattinäyttelijöiden kanssa. Jos näyttelijä on epävarma siitä, mitä ollaan tekemässä, niin kohtauksen voi demokuvata (mahdollisesti muiden näyttelijöiden kanssa). Hauru kertoo tehneensä esimerkiksi Parvet-elokuvaan yhden näyttelijän kanssa demon eräästä kohtauksesta ennen varsinaista kuvauspäivää. Näyttelijä pystyi sillä tavalla tutkimaan omia rajojaan ja päättämään, haluaako tehdä kohtauksen vai ei. Hauru kertoo tämänkin idean tulleen siitä, kun hän on itse näytellyt sekä leikannut kohtauksia, joissa itse esiintyy. (Hauru 2024.)

Hauru kertoo, että on tavallaan tehnyt työuransa alkuaikana ”kahta tonttia” eli ohjannut ja toiminut intiimikoordinaattorina. Hän kokee, #metoon tehneen asiaan ratkaisevan muutoksen. Kun intiimikoordinaattorit tulivat alalle, se tuntui Haurusta nimenomaan ohjaajan tontilla siltä, että miksi hän on tehnyt kahta työtä. Haurulle se näyttäytyi myös turvallisuuskysymyksenä esimerkiksi stuntikoordinaattoriin verrattuna. Hauru on aloittanut elokuvauransa vuonna 2010 eli tehnyt ensimmäisen ammattirahoitteen lyhytelokuvan. Hän kertoo, että alan konsensus oli silloin, että jos tehdään pienintäkään stunt-kohtausta

niin aina ammattistunttikoordinaattori mukaan. Se oli täysin kyseenalaistamaton asia.

Hauru kertoo, että hänen käsityksensä mukaan hänen oman lähipiirin elokuvaohjaajat käyttävät intiimikoordinaattoria. Hauru pohtii, että intiimikoordinaattorin tarve riippuu siitä, että missä kohtaa sitä halutaan käyttää. Haurulle seksikohtauksen tekeminen ei ole yhtä kuin intiimikoordinaattorin tarve. Se tarve voi kuitenkin olla monenlaisissa tapauksissa. (Hauru 2024.)

Myös Johanna Vuoksenmaa sanoo, että on tehnyt tätä työtä niin kauan, että on joutunut ratkomaan intiimikohtauksiin liittyviä kysymyksiä paljon jo ennen intiimikoordinaattorien ammattikunnan syntymistä. Hän on lähestynyt asiaa pyrkimällä samaistumaan näyttelijään ja tekemällä sellaisia ratkaisuja, joita kuvittelisi itse vastaavissa tilanteissa kaipaavansa. Yhdessä näyttelijöiden kanssa on etsitty keinoja, jotta asiat saataisiin näyttämään todelta, mutta tuntumaan normaalilta työnteolta. Peittojen alla on ollut monenlaisia virityksiä ja suoja, varmaan osin saman kaltaisia, mitä intiimikoordinaattorit käyttävät — tosin kotikutoisempia ja tilanteessa kehiteltyjä. (Vuoksenmaa 2024.)

Vuoksenmaa sanoo, että mitä paremmin sanallistaa jo käsikirjoituksessa haluamansa tunnelman ja vaikutelman, sitä helpompi on näyttelijän ja koko työryhmän saapua kuvauksiin. Jos seksikohtauksen kirjoittajalla on ollut selkeä käsitys siitä, mitä kohtauksessa halutaan kertoa ja miksi kohtaus on mukana, niin koko työryhmä valaisijasta ja kuvaajasta lähtien osaa puhaltaa yhteen hiileen. (Vuoksenmaa 2024.)

Hän kertoo, että on tehnyt uusimmassa Hormonit!-sarjassa päänäyttelijöiden Karoliina Blackburnin ja Robin Svartströmin kanssa paljon töitä jo aiemmin ja myös seksikohtauksia. Sarjassa nähdään paljon läheisyyttä ja joka jaksossa on kohtauksia, jotka ovat määritelmänomaisesti sellaisia, joissa pitäisi olla intiimikoordinaattori. Vuoksenmaa kertoo, että näyttelijät olivat itse sitä mieltä, että intiimikoordinaattoria ei tarvita, ja oli alusta saakka selvää, että heidän

keskinäinen luottamuksensa riittää. Vuoksenmaastakin tuntui tarpeettomalta lisätä ketään siihen kolmen komboon. (Vuoksenmaa 2024.)

Johanna Vuoksenmaa kertoo, että seuraavaa teosta tehdessä heillä on mukana nuorempia ja vanhempia näyttelijöitä sekä amatöörejä. Hän kertoo, että on silloin ensimmäistä kertaa intiimikoordinaattorin kanssa tekemisissä.

Vuoksenmaa sanoo, että hänelle on olennaista, että tehdään kuten näyttelijöiden kannalta on parasta. Hän odottaa mielenkiinnolla, miten yhteistyö intiimikoordinaattorin kanssa tulee toimimaan. Vuoksenmaa tarkentaa, että hänellä ei ole yhtään mitään sitä vastaan. Hän kertoo ymmärtäneensä, että intiimikoordinaattoria voi nimenomaan käyttää niinkin, että hän on ohjaajan rinnalla eikä katkaise tai estä kommunikaatiota näyttelijän ja ohjaajan välillä. (Vuoksenmaa 2024.)

3.2 Seksikohtauksen käsikirjoittaminen

Seksikohtaukset kannattaa mielestäni käsikirjoittaa turvallisuustehokkaasti. Yksi ideani on, että vähemmän penetraatiota ja enemmän mielikuvitusta. Esimerkiksi mies ja nainen voivat harrastaa seksiä jollakin muulla tavalla kuin siten, että mies on aina päällä lähetyssaarnaajassa peiton alla tai mies ottaa naisen takaapäin. Variaatioita voivat olla esimerkiksi suihinotto- ja sormetuskohtaukset. Suostumuksen näyttäminen ruudulla on vielä harvinaista ja samoin ehkäisystä keskustelu tai sen näyttäminen, esimerkiksi kondomikääreet sängyllä. Seksikohtauksessa voisi olla enemmän dialogia, joko seksin harrastamisen aikana, ennen sitä tai sen jälkeen. Seksikohtauksen äänisuunnitteluun voi panostaa musiikilla ja äänitehosteilla.

Hannaleena Haurun ohjaama *Fucking with Nobody* -elokuva on hyvä esimerkki siitä, miten monella tavalla seksuaalisuutta ja seksiä voi näyttää. Siinä ole yhtäkään perinteistä heteroyhdyntäkohtausta. Se on kiinnostavaa, ja silti elokuvassa eroottinen tunnelma monessa kohtaa. Esimerkiksi se, kun kaksi hahmoa painii vaatteet päällä sängyssä. Se kohtaus tuntuu eroottiselta ja queerilta. Yleensä elokuvissa on mies ja nainen peiton alla. Hannaleena Hauru (2024) kertoo, että se kohtaus oli yksi harjoitelluimmista ja sitä oli syytäkin

valmistella. Se oli intiimikohtauksena perinteiseen tapaan koreografioitu todella tarkkaan. Jokainen hetki on suunniteltu ja harjoiteltu.

Johanna Vuoksenmaa kertoo, että seksikohtaukset ovat hänelle periaatteessa kohtauksia kohtauksien joukossa. Ne eivät ole hänelle erillisiä asioita, jos seksin äärellä tapahtuu jotain henkilöiden tai tarinan kannalta keskeistä. Vuoksenmaan mielestä seksikohtaukset ovat mukana, jos niiden äärellä tapahtuu jotain, mitä ei muunlaisilla kohtauksilla ole mahdollista kertoa. Niitä ei tarvita aina, mutta ne eivät ole myöskään välttävää asia. (Vuoksenmaa 2024.)

Hän sanoo, että seksikohtauksia on helppo verrata väkivaltakohtauksiin, koska molempiin liittyy samanlaista sensitiivisyyttä ja monenlaisia koreografioita. Molempia tarvitaan tietyissä tarinatyypeissä ja tietyissä tarinoissa, ja niiden esiintyvyydenkin on vähän vastaavanlainen. Vuoksenmaa suhtautuu seksikohtauksiin niin, että kun niitä tulee eteen, niin se on silloin elokuvan kannalta välttämätöntä kuten mikä tahansa muukin asia käsikirjoituksessa. Vuoksenmaa sanoo olevansa funktionalisti sekä kirjottajana että ohjaajana. Esimerkiksi onko välttämätöntä näyttää jonkun meneminen jonnekin? Hän ei halua kirjoittaa mitään turhaa eikä tehdä turhia kuvia. Jokaisella valinnalla ja asialla, jonka hän tarjoilee katsojalle, täytyy olla joku merkitys. (Vuoksenmaa 2024.)

Seksiä ja erotiikkaa voi olla elokuvassa muunkin kuin alastomuuden kautta. Terveelliset valtapelit, kinkyt asiat ja fetissit ovat visuaalisesti mielenkiintoisia ja voivat liittyä pariskunnan seksielämään ja dynamiikkaan oleellisesti. Nainen voisi käskyttää miestä nuolemaan kenkiään tai pyytää miestä palvelemaan häntä loppupäivän. Queer- ja homoseksuaali on hyvä esimerkki siitä, että seksi voi olla paljon muutakin kuin yhdyntää. Mielestäni seksikohtauksen käsikirjoittamista kannattaisi ajatella enemmän sitä kautta, että se on kytköksissä sen varsinaiseen toteutukseen.

Vuoksenmaa sanoo, että suora puhe on tärkeää. Hän käsikirjoittaa seksikohtaukset todella tarkasti, kuten monet muutkin asiat. Hänestä on tylsää

katsoa kahta ihmistä alasti kokokuvassa tai puolikuvassa harrastamassa seksiä. Hänellä saattaa lukea käsikirjoituksessa, että näemme tietokonejohdon, joka menee sängyn yli ja hankaa naisen poskea tai näemme miehen varpaat ja käden joka puristaa lakanaa. (Vuoksenmaa 2024.)

Vuoksenmaa sanoo, että hän kirjoittaa asennot hyvin tarkasti, koska ne ovat osa henkilöhahmoja ja heidän välisiään suhteita. Esimerkiksi kuka on aktiivinen, missä asennossa, harrastetaanko seksiä spontaanisti vai valmistaudutaanko siihen perusteellisesti. Vuoksenmaa sanoo, että seksi kantaa aina tarinaa tai liittyy siihen. Yleensä itse kohtauksessa on jokin asia, joka rikkoo tilanteen tai katkaisee sen tai yllättää. Vuoksenmaa kertoo, että hänelle seksikohtauksen dramaturgia ei ole koskaan kolmenäytöksinen kohtaus eli lämmittely, rakastelu ja laukeaminen. Merkityksellinen sisältö ei synny seksistä vaan jostain muusta. (Vuoksenmaa 2024.)

Kuten Lautkoski kirjoittaa vuonna 2021 Turun ammattikorkeakoulun opinnäytteessään, käsikirjoituksen jokaiselle lauseelle ja sanalle on olemassa tarkka merkitys, jotka käsikirjoittaja on sinne valinnut ja joka on perusteltavissa. Saman pitäisi päteä intiimikohtauksien käsikirjoittamiseen. Kaikella läheisyydellä ja vähäpukaisuudella tulee olla tarkoitus tarinan kannalta. Sen myötä voidaan tehdä tuotantoyhtiön ja näyttelijän välille yksityiskohtainen ja perusteltu sopimus liittyen intiimikohtauksiin. (Lautkoski 2021, 18.)

Vuoksenmaa kertoo, että jossain vaiheessa häntä nauratti se, että hänen kaikissa tv-sarjoissaan ja elokuvissaan on seksikohtauksia. Jopa lastenelokuva Onni von Sopasessa, jossa marsut parittelevat, oli lisääntymisfunktio, joten sekin piti näyttää. Vuoksenmaa kertoo, että kaikki hänen työnsä ovat komediaa ja käsittelevät ihmissuhteita. Komediasa ollaan hyvin voimakkaasti häpeää ja jännitystä sisältävien aiheiden äärellä. (Vuoksenmaa 2024.)

Vuoksenmaa kertoo, että yksi viimeisimpiä hänen tekemiään seksikohtauksia on elokuvassa 70 on vain numero. Elokuvassa suuren ikäeron omaavat hahmot Seija Kuula ja Lauri rakastelevat ensimmäistä kertaa hotellissa, mikä on hieman

komediallinen seksikohtaus. Vuoksenmaa selittää, että vaikka kyseisessä seksitilanteeseen ajautumisessa on komediallisia elementtejä, hän halusi kuitenkin, että seksi on molempien hahmojen kannalta tyydyttävää. Molemmat jopa yllättyvät siitä, että seksi on nautittavaa. Se on lopulta yksi syy siihen, että nämä epätodennäköiset ihmiset tapaavat toisenkin kerran ja tutustuvat toisiinsa paremmin. (Vuoksenmaa 2024.)

Vuoksenmaa myös kertoo, että on kirjoittanut paljon kohtauksia, joissa seksin harrastaminen epäonnistuu. Kohtauksia, joissa hahmoilla on oikeasti kivaa, on paljon vähemmän. Hän sanoo, että monesti auvoisen seksin tai onnistuneen seksin näyttäminen ei ole kiinnostavaa, koska siinä ei ole konfliktia.

Vuoksenmaa kertoo, että hänen lajityypissään, eli komediassa se ei ole kiinnostavaa. Hän jatkaa, että 70 on vain numero -elokuvassa edellä mainittu seksikohtaus asettui komediallisten elementtien väliin. Ensin sammutellaan valoja vuorotellen, toinen sytyttää ja toinen sammuttaa. Nainen haluaisi olla pimeässä, ja mies haluaisi nähdä kaiken. Lopulta aamulla Seija Kuulan peruukki on vinossa ja hän hiippailee vessaan entisöimään itsensä.

Vuoksenmaa sanoo, että vaikka seksi on auvoista, niin ne asiat siinä ympärillä eivät ole, ja ristiriidat tulevat reunojen puolelta. (Vuoksenmaa 2024.)

Vuoksenmaan vinkit seksikohtausten käsikirjoittamiseen ovat seuraavanlaisia. Hän sanoo tarkkuuden ja itsensä alttiiksi laittamisen olevan tärkeitä.

Vuoksenmaa sanoo, että kirjoittajan pitää tietää koko käsikirjoituksen ja elokuvan kannalta, tarvitaanko tätä. Jos tarvitaan, täytyy tietää, mihin tarvitaan ja miten asian saisi parhaiten kerrotuksi. Lopuksi kirjoittaa kohtauksen auki mahdollisimman tarkasti. (Vuoksenmaa 2024.)

Vuoksenmaa sanoo, että näyttelijälle ei saa jäädä epävarmuutta siitä, mitä kohtauksessa tulee tapahtumaan tai mitä hänen pitäisi tehdä. Jos käsikirjoituksessa lukee, että hahmo nauttii, niin ohjaustilanteessa on hyvä antaa tarkat speksit näyttelijälle, miten hahmon eleistä ilmenee se, että hän nauttii. Liikuttaako hän kehoaan jollain tavalla tai pääseekö häneltä jotain ääniä? (Vuoksenmaa 2024.)

Myös Hannaleena Hauru antaa vinkkejä seksikohtausten käsikirjoittamiseen. Hän sanoo, että kirjoita mahdollisimman tarkasti ja ylitä oma turha häpeäsi. Älä ajattele, että sinua luullaan pervoksi, kun kirjoitat tarkasti. Hauru sanoo, että jos seksikohtausta tuntuu liian tekniseltä, aina voi kirjoittaa myös proosallisen version eli mitä tunnetta halutaan välittää. Proosateksti täytyy silti adaptoida konkreettisiksi akteiksi. Haurun näkemyksen mukaan käsikirjoittaja voi rikkoa kultaisen käsikirjoittamisen säännöstöä seksikohtausten kirjoittamisessa ja kirjoittaa kuvarajauksia käsikirjoitukseen. (Hauru 2024.)

3.3 Seksikohtausten kuvaaminen

Johanna Vuoksenmaa kertoo, että seksikohtausten tekeminen on yhdessä nauraa, että miten epäromanttista niiden tekeminen on. Nauraminen myös poistaa mystiikkaa asian ympäriltä. Näyttelijän ei pidä joutua laittamaan siihen mitään itseltään tai itsestään. Vuoksenmaa toteaa, että hänen töissään näyttelijä saa halutessaan tarjota asioita roolihenkilöön. Hänen asiansa ei ole tietää, onko huohotus näyttelijän oikea vai se, jonka hän näkee olevan roolihenkilön huohotus. Vuoksenmaa tietenkin toivoo, että kyse on jälkimmäisestä. Ammattitaitoinen näyttelijä voi ontua kävellessään niin, että katsoja uskoo, että hänellä on jalka kipeä, vaikka hänellä ei olisikaan jalka kipeä oikeasti. Vuoksenmaa sanoo, että tästä syystä myös kaikki pitää olla etukäteen kirjoitettua ja ajateltua. Puhuuko hahmo sängyssä, minkälaista ääntä pitää, onko suurieleinen vai vähäeleinen orgasmi tai miten keho reagoi orgasmiin? Miten hahmo käyttäytyy seksin jälkeen, mistä kiihottuu ja mitä pyytää toiselta? Vuoksenmaa sanoo, että näitä asioita pitää ammentaa ja keksiä sieltä omasta päästä ja omasta kokemuksesta. (Vuoksenmaa 2024.)

Vuoksenmaa kertoo, että hänen tekemässään *Klikkaa mua* -televisiosarjassa oli useita seksikohtausta ja treffit usein epäonnistuivat tavalla tai toisella. Vuoksenmaa kertoo, että hänestä oli riemastuttavaa sinä kuvauspäivänä, kun kuvattiin naispäähahmo Ellan makuuhuoneessa eli töitä tehtiin yhdessä

lokaatioissa ja kaikki kohtaukset myös kuvattiin samana päivänä. Jaksosta viisi, kuusi ja seitsemän eri miehet käyvät Ellan sängyssä ja kaikkien kanssa asiat menivät eri tavalla pieleen. (Vuoksenmaa 2024.)

Käsikirjoituksesta käy ilmi, miten hän on ajatellut kuvata seksikohtaukset. Hän kirjoittaa joidenkin sekvenssien alkuun, että näemme laajassa kuvassa tai näemme lähikuvassa silmät tai käden. Seksikohtauksissa vielä enemmän. Kuvaustilanteessa Vuoksenmaa kertoo hyvin tarkasti kameran paikat ja rajauksen ja kertoo, mitä lopputulokseen tulee näkyviin. Vuoksenmaa kertoo, että yrittää pitää yllä hänen itsensä altistamista myös seksikohtausten kuvaustilanteessa. Hän on retkottanut sängyssä demonstroiden näyttelijöille, mitä hahmo konkreettisesti tekee ja missä asennossa hänen kehonsa on. (Vuoksenmaa 2024.)

Hannaleena Haurun mukaan intiimikoordinaattorin kanssa työskentely on pelkästään ihanaa, mutta sanoo silti suunnittelutyön olevan kaikki kaikessa. Hauru on tehnyt intiimikoordinaattori Sara-Maria Heinosen kanssa töitä. Hän kertoo, että Heinosen kanssa he tekivät ensimmäisen kerran kanssa töitä *Fucking with Nobody* -elokuvassa ja yhteistyötä jatkettiin pitkässä *Parvetleffassa*, joka on tulossa syksyllä 2024 ensi-iltaan. Heinonen on yhteistyökumppani, jonka kanssa Hauru toivoo jatkavansa töiden tekemistä. Hauru sanoo, että Heinonen on hänelle myös sisällöllinen ajattelija. Hauru ja Heinonen rakentavat yhdessä kohtausta, koreografiaa ja sisältöä, ja Heinonen on mukana treeneissä. Intiimikoordinaattori ei ole Haurulle pelkästään tekninen henkilö, vaan hän on mukana tekemässä taiteellista työtä, kuten kuvasuunnittelua ja keksimässä ratkaisuja, miten tunnetta välitetään katsojalle. (Hauru 2024.)

Hauru kertoo pitävänsä siitä, että tekee tiivistä yhteistyötä näyttelijöiden kanssa. Hän kertoo, että unelmatapaus on *Fucking with Nobody*, jossa näyttelijät ovat mukana luomassa hahmoja. Tulevassa *Parvet*-elokuvassa hän pääsee tekemään sitä vielä enemmän, koska siinä keskeiset näyttelijät ovat olleet ihan

alkumetreiltä asti mukana. On ollut vain teema, ja näyttelijät ovat rakentaneet oman hahmonsa yhteistyössä muun työryhmän kanssa. (Hauru 2024.)

Hauru vertaa intiimikoordinaattorin kanssa työskentelyä koreografin kanssa työskentelyyn. Saattoi olla pitkiä aikoja, jolloin vain Sara-Maria Heinonen kommunikoi näyttelijöiden kanssa ja Hauru hoiti kuvaajan kanssa kommunikointia ja muuta ohjaajan puolta. Hauru sanoo, että joskus voidaan neuvotella yhdessä niistä tunnekuljetuksista vielä setissä. Hän kertoo, että tulevassa Parvet-elokuvassa oli yksi kohtaus, jossa sovittiin, että Heinonen ei tule settiin. He suunnittelivat kohtauksen yhdessä ja näyttelijän, Haurun ja Heinosen välillä päätettiin, että Heinonen ei tule settiin ja näyttelijä myös itse ilmaisi asian sopivan. Hauru kertoo, että on ollut myös tilanteita, joissa näyttelijä sanoo, että hän ei tarvitse intiimikoordinaattoria, mutta Hauru on kokenut, että hän itse tarvitsee sitä. Intiimikoordinaattori on kuin ohjaajan vakuutus. (Hauru 2024.)

Suljettu setti tarkoittaa sitä, että seksikohtauksen kuvauksessa on paikalla vain oleelliset henkilöt, kuten näyttelijät, ohjaaja, kuvaaja, äänihenkilö sekä intiimikoordinaattori. Suljetusta setistä ilmoitetaan call sheetissä eli aikataulussa erikseen ja etukäteen, jotta muut työntekijät tietävät olla pois paikalta ja ryntäilemättä settiin. (Lautkoski 2021, 16.) Näyttelijöille tulee olla saatavilla kylpytakit tai muu peite, joilla suojata tarvittaessa kehoaan.

3.4 Seksikohtausten tekemisen keskeisiä käsitteitä

Tarkoituksena on, että näyttelijöiden genitaalit eivät kosketa toisiaan oikeasti ja kuvassa kuitenkin näyttää siltä, että he ovat alastomia. Intiimisuojat ovat näyttelijöiden genitaalialueiden päälle asetettavia ihonvärisiä pieniä kangaspalasia, jotka pysyvät teipin avulla paikallaan. Penikselle kuuluva intiimisuojia voi olla topattu kangaspussukka. Esimerkiksi stringit tai tavalliset alusvaatteet eivät ole intiimisuojia. (Lautkoski 2021, 16.)

Body double tarkoittaa sitä, että näyttelijän alastonta kehoa korvaa joku toinen näyttelijä eli stuntti. Esimerkkinä paljaat rinnat, ja myös penisproteeseja käytetään, jos näyttelijä ei halua näyttää alastonta kehoaan kameralle.

Intiimiraideri on tuotantoyhtiön ja näyttelijän välinen sopimus intiimikohtauksen sisällöstä, jossa määritellään tarkasti minkälaiseen alastomuuteen näyttelijä suostuu. Suomessa näitä ei ole vielä käytössä niin paljoa, mutta Yhdysvalloissa ammattiliitot niitä jo vaativat. (Lautkoski 2021, 17.)

Hannaleena Hauru sanoo, että jos tekee elokuvaa indienä, eikä ole varaa intiimikoordinaattoriin, täytyy muistaa kaksi asiaa. Ensimmäisen asian hän ymmärsi indiepuolella: kuvauksissa pitää olla joku varahenkilö, kun tehdään intiimisisältöjä. Kerran he tekivät kohtausta, jossa oli vain Hauru ja toinen näyttelijä. He näyttelivät ja kuvasivat molemmat ja olivat myös oikeasti ystäviä. Hauru kertoo huomanneensa immersion, kun ei ole ketään, joka katsoisi sitä tilannetta ulkopuolelta. Hauru kertoo, että se menee hänelle tarpeettoman vaaralliseksi työskentelyksi. Haurun ykkösneuvo intiimikohtausten tekemiseen on, että vaikka tekee indienä, niin varmista, että kuvatessa paikalla on kuitenkin joku varahenkilö. Haurun neuvo kaksi on, että joka tapauksessa käsikirjoita kohtaus. Hauru sanoo, että älä lähde ikinä improvisoimaan intiimikohtauksia, vaan tehkää etukäteen sopimus, mitä tehdään, ja pysykää kuvauksissa suunnitelmassa. (Hauru 2024.)

Mielestäni työntekijät eivät välttämättä tule ajatelleeksi, että kaikissa turvatoimissa ei ole kyse siitä, että aina jotain paha tapahtuu. Ne ovat olemassa jokaisen mielenrauhaksi ja turvaksi. Parhaassa tapauksessa kaikki menee hyvin ja suurimmassa osassa tapauksissa meneekin.

4 Elokuva-analyysi

Halusin katsoa tätä opinnäytetyötä varten myös miten erilaisin tavoin seksiä on näytetty kotimaisissa elokuvissa. Valitsin tutkimukseni aineistoksi elokuvat Käpy

selän alla, Levottomat, 21 tapaa pilata avioliitto, Koirat eivät käytä housuja, Fucking With Nobody ja Neljä pientä aikuista. Valitsin nämä elokuvat siitä syystä, että ne edustavat eri vuosikymmenten elokuvia 60-luvulta nykypäivään asti ja liittyvät teemoiltaan eri tavoilla rakkauteen ja seksiin. Kyseisissä elokuvissa on sekä mies-, että naiskäsikirjoittajia ja ohjaajia. Osassa elokuvissa on käytetty intiimikoordinaattoria ja osassa ei. Osan elokuvien käsikirjoitukset on saatu luettavaksi Kansallisen audiovisuaalisen instituutin kirjastossa ja osa käsikirjoittajilta itseltään.

4.1 Käpy selän alla 1966 – Suomifilmin ensimmäinen seksikohu

Käpy selän alla-elokuvan ensi-ilta oli vuonna 1966, ja sen tuotti tuotantoyhtiö on FJ-Filmi. Elokuvan on käsikirjoittanut Robert Alftan ja Marja-Leena Mikkola. Elokuvan on ohjannut Mikko Niskanen. Elokuva aiheutti ilmestyessään ison kohun ja laajasti paheksuntaa seksuaalisen teeman vuoksi.

Käpy selän alla kertoo nuorten helsinkiläisten metsään sijoittuvasta telttaretkestä. Läpi elokuvan ruudulla tuntuu eroottinen tunnelma ja lataus eri heterohahmojen välillä. Siinä on yksi yhdyntää sisältävä seksikohtaus, jossa näkyy naisen paljaat rinnat ja genitaalit häpykarvoineen. Itse yhdyntää ei näytetä, vaan siihen viitataan nopealla leikkauksella kuvasta toiseen ja samaan aikaan soivalla nopeatempoisella musiikilla. Kohtaus tuntuu ja näyttää taiteelliselta ratkaisulta. Lisäksi elokuvassa on kohtaus, jossa esitetään seksin tapahtuneen hieman aiemmin, ja toinen, jossa mieshahmo pyytää sanattomasti seksiä naiselta, mutta tilannetta ei synny. Elokuvassa on myös kohtauksia, joissa yläosattomat pariskunnat suutelevat toisiaan kiihkeästi.

Käpy selän alla -elokuvan käsikirjoituksessa ainoa yhdyntäkohtaus on merkitty lauseella "Santun & Leenan lemmenhetki". Sen alle on merkitty käsikirjoittajan pyyntö "kohtauksesta ei saa tulla valheellista eikä lyyristä". Sen jälkeen ohjaajan kommentti "katsotaan mitä kamera sanoo". Tällä tavalla hyvin yksinkertaisesti käsikirjoitettu seksikohtaus voi altistaa näyttelijät improvisoinnille ja ohjaajan mielihaluille ja seuraukset voivat olla epämiellyttäviä. Käsikirjoitus on aikansa

kuva, ja nykypäivänä tällaista tapaa käsikirjoittaa seksikohtaus tuskin katsottaisi toteutuskelpoiseksi.

Käsikirjoituksen kohtauksessa, jossa viitataan seksin tapahtuneen aiemmin, lukee näin: ”Riitta nukkuu vatsallaan hiukset sekaisin, puolipukeissaan, ilmeinen lemmenkohtauksen jälkitila.” Mielestäni tämä ei välity ruudulla, vaan ajattelin katsoessani sitä, että tässäkin yritettiin miehen pyynnöstä aloittaa seksiä, mutta nainen ei sitä halunnut. Toisessa kohtauksessa, jossa seksiä yritetään aloittaa, käsikirjoituksessa lukee, että Leena kääntää teltassa Simolle selkensä ja sanoo: ”Ihan totta, mä en jaksa.”

4.2 Levottomat 2000 – Pelkkää panemista

Levottomat-elokuvan ensi-ilta oli vuonna 2000, ja sen tuotti tuotantoyhtiö Solar Films. Elokuvan on käsikirjoittanut Aleksis Bardy ja ohjannut Aku Louhimies. Elokuvaa tehtäessä ei ole käytetty intiimikoordinaattoria.

Levottomat kertoo miehestä, joka harrastaa paljon irtoseksiä ja yrittää pitää uuden parisuhteensa kasassa. Elokuvassa näytetään paljon alastomuutta ja seksin harrastamista ilman sensurointia, ja sen yhdessä kohtauksessa näkyy naisen vulva takaapäin kokonaisuudessaan. Elokuvan tarinaan sopii mielestäni rohkeat seksikohtaukset. Päähenkilömiehellä on vaikeuksia sitoutua ja näyttää tunteitaan. Hän korvaa näitä asioita holtittomalla seksikäyttäytymisellä, kuten pettämisellä ja tuntemattomilla yhden yön jutuilla.

Elokuvan seksikohtausten käsikirjoitukset on mielestäni hyvin tehty. Runsaat seksikohtaukset on kirjoitettu yksityiskohtaisesti ja monipuolisesti auki. Käsikirjoituksessa on halutut aktit ja asennot, esimerkiksi suihinotossa on mainittu, että peniksen pitää olla erektiossa. Hyvä esimerkki tarkasti kirjoittamisesta on mielestäni kohtaus: ”Ari käy Ilonaan kiinni, puree tätä kaulasta ja puristelee rintoja. Ari nostaa Ilonan hameen vyötärölle. Ilonalla ei ole pikkuhousuja. Ilona ryhtyy avaamaan Arin housuja.” ja ”Ilona kääntyy ympäri ja nojaa rintakehäänsä ja poskeaan kylmää kaakeliseinää vasten. Ari nai Ilonaa

takaapäin.” Näiden parenteesien välissä on dialogia, jossa hahmot neuvottelevat asennosta, jossa seksiä halutaan harrastaa.

Levottomat-elokuvan käsikirjoitus on loistava esimerkki siitä, että jos elokuvassa näytetään todella paljon alastomuutta ja kuvattua yhdyntää ja seksin harrastamista, niin se on kirjoitettu häpeilemättä ja suoraan auki.

4.3 21 tapaa pilata avioliitto 2013 – Heterouden ytimessä

21 tapaa pilata avioliitto -elokuvan ensi-ilta oli vuonna 2013, ja sen tuotti tuotantoyhtiö Dionysos Films. Elokuvan on käsikirjoittanut ja ohjannut Johanna Vuoksenmaa. Elokuvaa tehtäessä ei ole käytetty erillistä intiimikoordinaattoria.

21 tapaa pilata avioliitto kertoo yliopistotutkijasta, joka tekee väitöskirjaa avioeroista. Elokuva alkaa, kun päähenkilö herää jonkun tuntemattoman miehen sängystä ja on harrastanut seksiä tämän kanssa. Elokuvan päähenkilöllä on seksiä useamman henkilön kanssa, mutta ruudulla ei näy kertaakaan rintoja tai täyttä alastomuutta. Elokuvassa ei siis käytännössä harrasteta seksiä näkyvästi, vaan siihen viitataan eri tavoin, kuten samasta sängystä heräämisellä ja leikkaamalla tarina itse seksin yli. Elokuva on hyvä esimerkki siitä, että vaikka sen kantavana aiheena ja teemana on rakkaus ja seksi, siinä ei välttämättä tarvitse olla ollenkaan paljaita sukupuolielimiä tai rintoja tai seksiaktien simulointia. Miespäähenkilön seksuaaliseen kyvykkyyteen viitataan puheella, kun päähenkilö sanoo tämän olevan hyvä sängyssä. Elokuvassa on hahmojen välistä kiihkeää suutelu.

Elokuvan käsikirjoitus on perinteiseen formaattiin kirjoitettua tarkkaa käsikirjoitusta. Seksiin liittyvät asiat kertovat isompia asioita tarinassa. Ihmisten tekemistä kuvaillaan tarkasti ja tunnetiloja kuvaillaan tekemisen kautta. Esimerkki: ”Sanna kävelee suoraan Aleksin luo, suutelee pitkään ja liu’uttaa samalla kättään määrätietoisesti Aleksin pakaralle.” Suutelemisen kiihkeysastetta, aloitteen tekijää ja motiivia kuvaillaan esimerkiksi sanoilla ”päättäväisesti” ja ”epätoivoisesti”. Elokuvan ensimmäisessä kohtauksessa

tuntematon yhden yön juttu koskee päähenkilön pakaroita ja se on kirjoitettu näin: ”Leikkaamme sängyn alta laajempaan kuvaan. Parransänkinen mies on herännyt ja katselee sängyn alta huoneen puolelle sojottavia Sannan jalkoja ja takapuolta tyytyväisen näköisenä. Hieraisee hellästi Sannan pakaroita.”

Myöhemmin samassa kohtauksessa käy ilmi, että Sanna ei ole kovin kiinnostunut miehestä ja yrittää paeta paikalta nopeasti. Tämä viittaa siihen, että Sanna harrastaa mieluummin tunteettomia yhden yön juttuja, kuin seurustelisi vakavasti.

4.4 Koirat eivät käytä housuja 2019 – Suostumuksellista väkivaltaa

Koirat eivät käytä housuja -elokuvan ensi-ilta oli vuonna 2019, ja sen tuottaneita tuotantoyhtiöitä ovat Helsinki-filmi ja latvialainen Tasse Film. Elokuvan on käsikirjoittanut Juhana Lumme ja Jukka-Pekka Valkeapää ja ohjannut Jukka-Pekka Valkeapää.

Elokuvan lopputeksteissä ei mainita intiimikoordinaattoria, mutta avustava bdsm-asiantuntija mainitaan. Bds-m-konsulttina on käytetty seksityöalan tunnettua pitkän linjan konkaria Valtiatar Villi-Iraa. Kotimaisessa elokuvassa bdsm-aihetta on aiemmin käsitelty hyvin vähän tai vahingollisen stereotyyppisesti.

Koirat eivät käytä housuja kertoo vaimonsa tapaturmaisesti menettäneestä miehestä, joka alkaa käyttää ammattidominan palveluita, ja sitten kaksikko rakastuu toisiinsa. Elokuvan alkupuoliskolla näkyy kaksi itsetyydytyskohtausta, joissa henkilöt ovat alasti. Toisessa elokuvan päähenkilö masturboi samalla kun estää itseään hengittämästä mekko kasvojensa päällä. Toisessa kohtauksessa domina piiskaa selkään henkilöä, joka kyyristelee maassa samalla masturboiden. Tämän jälkeen elokuvassa näytetään useita päähenkilöiden välisiä bdsm-kohtauksia, joissa kuristetaan toista ja kontrolloidaan hengitystä tukehtumiseen asti.

Elokuvan seksikohtaukset eivät ole perinteisiä seksikohtauksia, mutta ne ovat perinteisiä valtaseksikohtauksia. Kohtauksessa, jossa domina poistaa asiakkaalta hampaan, hän selkeästi kiihottuu. Sen huomaa hänen hengityksensä tihenemisestä, huokailusta sekä pupillien laajentumisesta. Elokuvassa siis domina nauttii seksuaalisesti toisen ihmisen satuttamisesta, eli on sadisti.

Elokuvan päähenkilömies ei näytä saavan erektiota tai muuten kiihottuvan kivusta, mutta näyttää nauttivan henkisellä tunnetasolla tilanteista, koska saa yhteyden kuristamisen ja tajunmenettämisen kautta kuolleeseen vaimoonsa. Päähenkilömies kuitenkin näyttää perinteisen kiintymyksen merkkejä dominaa kohtaan, koska haluaa välillä halata tai suukottaa tätä kipu- ja kuristusession jälkeen. Elokuvassa on myös kohtauksia, joissa muita dominan asiakkaita näkyy alasti ja kipua vastaanottavana osapuolena. Minulla ei ollut pääsyä elokuvan käsikirjoitukseen.

4.5 Fucking with Nobody 2020 – Puhutaan panemisesta

Fucking with Nobody -elokuvan ensi-ilta oli vuonna 2020, ja sen tuotti tuotantoyhtiö Elokuvayhtiö Aamu. Elokuvan ovat käsikirjoittaneet Hannaleena Hauru ja Lasse Poser. Elokuvan on ohjannut Hannaleena Hauru ja intiimikoordinaattorina toimi Sara-Maria Heinonen.

Fucking with Nobody kertoo naisesta ja miehestä, jotka esittävät olevansa pariskunta sosiaalisen median huomion ja leffaprojektin tähden. Elokuva on kuvattu Suomessa koronarajoitusten aikana. Elokuvassa näytetään useita intiimikohtauksen kaltaisia kohtauksia, joissa ihmiset ovat erittäin lähellä toisiaan tai ihokontaktissa. Elokuvan juoneen liittyy oleellisesti se, että feikkipariskunnan somesisältöjä tuotetaan elokuvan aikana. Näissä sisällöissä he esimerkiksi penetroivat toisiaan, sitovat toista tai opastavat toisiaan seksin harrastamisessa.

Huomionarvoista on se, että elokuvan intiimikohtauksissa ei ole lainkaan kokovartaloalastomuutta ja suoraa penetraatiota ei näytetä. Elokvassa kuitenkin on mielestäni useammassa kohtauksessa kiihottava ja eroottinen tunnelma, joka syntyy lähinnä henkilöahmojen välisistä keskusteluista liittyen esimerkiksi seksifantasioihin. Elokuva jättää katsojan mielenkuvituksen varaan asioita, mikä on luova ratkaisu. Elokuvan viimeisessä kohtauksessa näemme naispäähenkilön ja miessivuosan koskettelevan toistensa genitaaleja, mutta edelleen vaatteet päällä. Elokvassa näytetään myös mielikuvituksellisella tavalla eläinseksiä, äiti- ja ulostefantasioita.

Elokuvan käsikirjoituksessa on kirjoitettu auki alastomuudet ja aktit esimerkiksi genitaalien koskettelu ja alastomina tanssivat ihmiset. Käsikirjoituksessa lukee ”Ekku penetroi Hannaa dildolla”. Kiihkeä painimiskohtaus, jossa yksi hahmoista palaa kumppaninsa luokse yöllä, on kirjoitettu: ”Kamppailevat neuleesta, mikä johtaa painiin, mikä johtaa jokseenkin eroottiseen tilanteeseen, jossa Ara pääsee dominoivaan asemaan, ei päästä vielääkään irti neuleesta, uhkaa Ekun kaulaa neulepuikoilla maatessaan tämän päällä. Pysähtyvät tähän asentoon, kiihottuneina.” Tämä kohtaus oli Hannaleena Haurun (2024) mukaan paljon harjoiteltu. Toinen hahmoista on muunsukupuolinen ja mielestäni kyseinen kohtaus on oiva esimerkki queer-erotiikasta, jossa penetraatiota tai edes suutelia ei tapahdu. Viimeisen kohtauksen käsikirjoituksessa lukee, että ”Hanna ja Lasse sormeilevat toistensa genitaaleja elokuvateatterin tyhjässä salissa”. Elokvassa loppukohtaus tapahtuu muualla kuin elokuvateatterissa, mutta Hanna ja Lasse tekevät kuten on kirjoitettu.

Fucking with Nobody -elokuvan käsikirjoitus on osittain englanniksi ja osittain suomen kielellä sen tekotavan vuoksi. Elokvaa on tehty ulkomailla ja mikrorahoituksella ja työryhmä edellä.

4.6 Neljä pientä aikuista 2023 – Polyamorista panemista

Neljä pientä aikuista -elokuvan ensi-ilta oli 2023, ja sen tuotti tuotantoyhtiö Tuffi Films. Elokuvan on käsikirjoittanut ja ohjannut Selma Vilhunen. Elokuvan teossa on käytetty intiimikoordinaattoreita.

Neljä pientä aikuista kertoo avioparista, joka päättää avata suhteensa miehen jäätyä kiinni pettämisestä toisen naisen kanssa. Elokuva alkaa seksikohtauksella, jossa näemme paljon läheisyyttä ja alastomuutta. Kyseinen kohtaus näyttää katsojalle avioparin dynamiikkaa, joka on lempeää ja rakastavaa. Tällä kohtauksella halutaan osoittaa, että pettämistä voi tapahtua myös näennäisesti onnellisissa suhteissa. Miespäähenkilön penis näkyy myös yhdessä kohtauksessa kokonaan edestä, ja naissivuhenkilön paljaat rinnat näytetään.

Elokuvan ohjaaja Selma Vilhunen ja miespäähenkilön näyttelijä Eero Milonoff ovat kertoneet MTV-uutisten haastattelussa kokemuksistaan elokuvan seksikohtausten tekemisestä. Neljä pientä aikuista kertoo rakkaudesta ja polyamoriasta, ja Vilhunen sanoo, että elokuvassa kerrotaan näistä ihmisistä sellaisia asioita, että heidän välinen läheisyytensä on iso osa tarinaa, ja siksi seksikohtaukset ovat perusteltuja. Milonoff kertoo, että kuvauksissa käytettiin intiimikoordinaattoreita ja niiden käyttö palvelee koko työryhmää. Intiimikohtaukset harjoitellaan ja koordinaattorin kanssa keskustellaan etukäteen jo ennen kuvauksia kohtauksista ja omista tuntemuksista. (Tänäv 2023.)

Elokuvan käsikirjoituksessa ensimmäinen seksikohtaus on käsikirjoitettu tunnelmaltaan ja ympäristöltään tarkasti ja seksiakti takaapäin on mainittu. Käsikirjoitus tukee ajatusta, että pariskunnalla menee hyvin. Heillä on hauskaa ja nautinnollista seksiä. Käsikirjoituksessa on käytetty sanoja kuten takaapäin, hiuksiin tarttuminen ja kaulan suuteleminen. Toinen seksikohtaus miespäähenkilön ja naissivuhenkilön välillä sisältää paljon dialogia, joka tukee

tarinaa. Itse seksiakti tapahtuu kohtauksen alussa, seksi keskeytyy ja sen jälkeen henkilöt keskustelevat seksistä.

5 Yhteenveto

Tämän opinnäytetyön ansiosta sain tukea ja todisteita sille, että seksikohtausten käsikirjoitukset kannattaa kirjoittaa mahdollisimman hyvin, jotta niiden tekeminen olisi mahdollisimman helppoa ja turvallista kaikille työryhmän jäsenille. Seksikohtausten tarpeellisuuden ajatteleminen tekee elokuvan tarinasta ja hahmoista eheämmän.

Tarkastelemissani kotimaisissa elokuvissa toistui teema, että ne oli käsikirjoitettu pääosin erittäin hyvin ja lopputuloksena näkyy monipuolisia seksikohtauksia, jotka kannattelevat elokuvan tarinaa ja hahmoja. Ohjaajien ja käsikirjoittajien haastattelu oli mielenkiintoista ja avartavaa. He antoivat konkreettisia vinkkejä seksikohtausten käsikirjoittamiseen ja kertoivat avoimesti omista kokemuksistaan intiimikoordinaattoreiden sekä näyttelijöiden kanssa työskentelystä.

Seksikohtausten tekemistä ja turvallisuutta voidaan parantaa käsikirjoittamalla kaikki seksin harrastamiseen liittyvä mahdollisimman hyvin auki, kuten halutut aktit, orgasmit, äänet, hikoilu, alastomuus ja muut kehollisuuteen liittyvät asiat. Näyttelijöiden kanssa kommunikointi ja toimiva dialogi ennen kuvauksia, kuvausten aikana ja jälkeen on oleellinen osa sujuvaa yhteistyötä. Se ei yksinään auta, että jossakin kirjallisessa ohjeistuksessa sanotaan näyttelijöille, että kertokaa ja puhukaa rajoistanne avoimesti, vaan se vaatii ohjaajan tai intiimikoordinaattorin esimerkkejä ja harjoittelua.

Olen aikuisviihdetuotannoissa ohjaajan ja käsikirjoittajan roolin lisäksi toiminut samalla intiimikoordinaattorina. Se on rooli, jota haluan tehdä ja kehittää työssäni jatkossakin, jotta erillistä intiimikoordinaattoria ei tarvitsisi minun lisäkseni palkata. Hyvä seksikohtausta on tarkasti suunniteltu, ajateltu ja kirjoitettu käsikirjoittajan puolesta.

Lähteet

Amzil, Jasmina. 31.5.2017. Turvallisten tilojen pitkä historia. Verkkoartikkeli. Ruskeat tytöt. <https://www.ruskeattytot.fi/turvallisilla-tiloilla-on-pitk-ja-moninainen-historia> (viitattu 17.4.2024)

Hannonen, Inka. 12.07.2018. Mihin seksikohtauksia tarvitaan ja miten niitä oikeasti tehdään – uusi Tarinanmetsästäjät-konsepti avaa kohtausten tekemistä poikkeavan formaatin näkökulmasta. Verkkoartikkeli. Yle. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2018/07/12/mihin-seksikohtauksia-tarvitaan-ja-miten-niita-oikeastaan-tehdaan-uusi> (viitattu 17.4.2024)

Hobbs, Jack. 2023. Margot Robbie’s Barbie feet spark fetish frenzy: Gagging. Verkkoartikkeli. New York Post. <https://nypost.com/2023/04/05/margot-robbies-barbie-feet-spark-fetish-frenzy-gagging/> (viitattu 18.4.2024)

Hopi, Anna. 19.3.2018. Jasper Pääkkönen myöntää, että Aku Louhimiehen työmenetelmät on voitu kokea raskaana: “Aku ruuskii ihmiset ääri rajoille”. Verkkoartikkeli. Iltalehti. <https://www.iltalehti.fi/viihdeuutiset/a/201803192200822296> (viitattu 18.4.2024)

Hurskainen, Senni 2021. #Metoo media-alalla, missä mennään nyt? Uusien työntekijöiden näkökulma. Opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu, media-alan tutkinto-ohjelma. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/509703/Hurskainen_Senni.pdf (viitattu 17.5.2024)

Juntto, Anssi. 12.12.2018. Pamela Tola ohjasi ihmissuhdekomedian parinvaihtoviikonlopusta – halu päästä tekemään pitkää elokuvaa oli kova. Verkkoartikkeli. Kaleva. <https://www.kaleva.fi/pamela-tola-ohjasi-ihmissuhdekomedian-parinvaihtov/1746922> (viitattu 17.5.2024)

Lautkoski, Miikka 2021. Intiimikohtauksen turvallisuus – Kuinka ohjata intiimikohtaus ilman läheisyyskoreografia? Opinnäytetyö. Turun ammattikorkeakoulu, elokuva-ala.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/504076/Lautkoski_Miikka.pdf
(viitattu 10.4.2024)

Mulvey, Laura 1985. Visual pleasure and narrative cinema. Teoksessa Mast, Gerald & Cohen, Marshall (toim.) Film theory and criticism. 3. laitos. New York & Oxford: Oxford University Press. 803—

816. <https://www.amherst.edu/system/files/media/1021/Laura%20Mulvey%2C%20Visual%20Pleasure.pdf> (viitattu 15.5.2024).

Oppenheimer. USA 2023. Ohjaus Christopher Nolan. 180min.

Kerola, Päivi. 4.10.2018. Vuosi Weinstein-paljastuksista – Mitä metoo-kampanja on saanut aikaan, mitä ei? Verkkoartikkeli. Yle. <https://yle.fi/a/3-10440168>
(viitattu 17.4.2024)

Kotkaniemi, Saara. 09/2020. Ohjeistus intiimikohtausten tekemiseen kameratyöskentelyssä. Opas. Suomen elokuvasaatiö. <https://ses.fi/wp-content/uploads/2020/10/Ohjeistus-intiimikohtausten-tekemiseen-kameratyoskentelyssa.pdf> (viitattu 1.4.2024)

Parkkinen, Pia. 3.10.2018. Elokuva-alalla on pahempiakin tapauksia kuin Törhönen tai Louhimies, sanoo Suomen, #metoo-kampanjan aloittanut Heidi Lindén. Verkkoartikkeli. Yle. <https://yle.fi/a/3-10437537> (viitattu 17.4.2024)

Rigatelli, Sara. 19.3.2018. Tuntematon ohjaaja – elokuvatähdet kertovat Aku Louhimiehen poikkeuksellisesta vallankäytöstä: Hän alistaa ja nöyryyttää ihmisiä. Verkkoartikkeli. Yle. <https://yle.fi/a/3-10115456> (viitattu 14.4.2024).

Suomen YK-liitto. Verkkosivu. <https://www.ykliitto.fi/turvallinen-tila> (viitattu 1.5.2024).

Tilastokeskus. 2023 ISBN 978–952–244–717–3 Verkkojulkaisu. Helsinki 2023.
https://stat.fi/media/uploads/sukupuolistunut_vakivalta_temasivu/sukupuolistunut_v%C3%A4kivalta_ja_l%C3%A4hisuhdev%C3%A4kivalta_suomessa_2021_loppuraportti.pdf (viitattu 17.5.2024).

Tänav, Alexia. 21.12.2023. Näyttelijä Eero Milonoff kertoo intiimikohtausten esittämisestä uutuuselokuvassa: ”Luottamus syntyy yhä vahvemmin”.
Verkkoartikkeli. MTV-uutiset. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/nayttelija-eero-milonoff-kertoo-intiimikohtausten-esittamisesta-uutuuselokuvassa-luottamus-syntyy-yha-vahvemmin/8844692> (viitattu 10.5.2024).

Vilhunen, Selma. 29.5.2023. Nykyään elokuvatuotannoissa sovitaan, miten intiimikohtaukset tehdään – miksei tosielämässäkin? Verkkoartikkeli. Yle.
<https://yle.fi/a/74-20033473> (viitattu 1.5.2024).

Haastattelut:

Hauru, Hannaleena 2024. Ohjaaja-käsikirjoittaja. Haastattelu 7.5.2024

Vuoksenmaa, Johanna 2024. Ohjaaja-käsikirjoittaja. Haastattelu 26.4.2024